

ÅRSMELDING

2017

Styreleders hilsen:

Et godt år for norsk litteratur – et godt år for NORLA

2017 var et godt år for norsk litteratur i utlandet. Maja Lundes roman *Bienes historie* toppa bestselgerlistene i Tyskland i hele 14 uker, og figurerte på listen i 40 uker sammenhengende. Lundes bok er en unik fortelling som har truffet lesere over hele verden og er i dag solgt til 32 språk. Det i seg sjøl sier ikke så mye om NORLA. Lunde har skrevet boka og truffet leserne fordi hun er en god forfatter. Men det er to ting som likevel gjør *Bienes historie* verdt å nevne i forbindelse med NORLAs årsmelding for 2017.

Lunde er nemlig ikke aleine. På to måter. Hun er en av flere hundre norske forfattere som er blitt oversatt fra norsk til andre språk i løpet av 2017. 152 barnebøker, 259 romaner for voksne og 127 faglitterære utgivelser er oversatt med støtte fra NORLA i 2017, til sammen 538, noe som er en foreløpig rekord i utgivelser. Maja Lunde står altså først i en kohort av norske forfattere som oversettes og gis ut over hele verden, på til sammen 44 språk. Og sjøl om hun kanskje er den som har fått aller mest oppmerksomhet i 2017, er hun heller ikke aleine om å nå ut til et stort publikum. Tvert imot. Det er heller typisk enn utypisk at en eller flere av forfatterne som oversettes blir internasjonale bestselgere. Jo Nesbø, Åsne Seierstad, Jostein Gaarder, Karl Ove Knausgård og Per Petterson for å nevne noen som har vært spisser på det norske litteraturlaget internasjonalt de siste årene. Og da er mange glemt.

Denne suksessen over tid, langt større enn Norges størrelse skulle tilsi, er en hovedgrunn til at Norge har blitt tildelt status som gjesteland på bokmessa i Frankfurt. Norge har et unikt litterært system, hvor forlag, forfattere, bokhandler, bibliotek og staten samhandler i et litterært system som både sikrer bredde i utgivelser, distribusjon og formidling. Og om enn vi har mange og heftige diskusjoner innafør systemet, så er det beundra når vi kommer ut i verden. Gjennom NORLA har vi også bygd opp et samla system for å spre litteraturen vår utenfor landegrensene.

I 2017 har NORLA jobba for fullt med å bygge opp satsningen på Frankfurt i 2019. Finansieringen er nesten ferdig, kulturprogrammet, hvor teater, musikk, billedkunst og andre kunstarter skal ha en framtreddende plass, begynner å få form. Frankfurt-teamet er på plass i kontorene på Solli plass og arbeidet går raskt i riktig retning. Samtidig jobber vi med alt det andre, det vanlige NORLA-arbeidet som sikrer prøveoversettelser, oversettelsesstøtte, fokustitler og deltagelse og synlighet på bokmesser i hele verden. I samarbeid med Talent Norge og Forleggerforeningen har vi startet forfatterprogrammet Nye Stemmer og vi har etablert nettportalen Books from Norway.

Dette arbeidet fortsetter vi med både i 2018 og sjølsagt 2019. Målet for NORLA er å lage et gjestelandsprosjekt som bygger på og promoterer den litteraturen og det litterære systemet vi har, og samtidig skape et NORLA fra 2020 som bygger på den energien og den veksten vi får gjennom bokmessa i 2019. Det har vi lagt grunnlaget for i 2017.

Aslak Sira Myhre

Styreleders hilsen	2
Norge som gjesteland ved Bokmessen i Frankfurt 2019	4
Oversettelse av norsk litteratur	6
Kompetanse og nettverk for oversettere	10
Styrking av salgsinnsatsen	11
Forfattere ut i verden	12
NORLAs aktiviteter for internasjonal bokbransje	13
NORLAs organisasjon	15
Styrets arbeid	15
Likestilling	15
HMS	15
Faglige råd	16
Administrative oppgaver	16
Resultatregnskap	18
Revisjonsrapport	22
Medarbeidere	27

Norsk suksess i Tyskland:

Maja Lundes *Bienes historie* har fått stor oppmerksomhet internasjonalt og skal utgis i 32 land. *Bienes historie* (på tysk *Die Geschichte der Bienen*) var den mest solgte boken i Tyskland i 2017 – uavhengig av sjanger. Over 400 000 eksemplarer har blitt solgt i Tyskland til en verdi på over 50 millioner norske kroner.

Norge som gjesteland ved Bokmessen i Frankfurt 2019

Organisering

I mai 2016 signerte NORLA og Frankfurter Buchmesse avtalen om at Norge skal være gjesteland på Bokmessen i Frankfurt i 2019. Mange forberedende aktiviteter fant sted i løpet av året, men 1. mars 2017 startet selve teamarbeidet med ansettelsen av Halldór Guðmundsson som prosjektleder. Kort etter ble Andrine Pollen utpekt til koordinator for litteraturprogrammet og Marit Ingvill Sande til koordinator for kulturprogrammet. I august ble Sunniva Adam engasjert som PR-ansvarlig for gjestelandsprosjektet, og Ellen Trautmann Olerud som prosjektassistent, i en delt stilling mellom NORLA og F19-teamet.

Aktiviteter og forberedelser

Frankfurt 2019 (F19)-teamet deltok på bokmessen i London og i Leipzig, hvor det bl.a. ble arrangert et oversetterseminar med fjorten deltakere, og forberedende møter med tyske forleggere og messefolk ble gjennomført.

Prosjektet ble synliggjort i Norge med en innspillskonferanse med deltagelse av bokmessens direktør Juergen Boos, HKH Kronprinsesse Mette-Marit, kulturministeren og nøkkelpersoner fra inn- og utland. Norge som gjesteland i Frankfurt 2019 ble presentert til et stort publikum fra den norske litteratur-, kunst- og kulturverden. På konferansen ble det kunngjort at HKH Kronprinsesse Mette-Marit vil ha en særlig oppgave i å fremme norsk litteratur internasjonalt, og vil som ambassadør for norsk litteratur delta i sentrale arrangementer i forbindelse med det norske gjestelandsprosjektet på Bokmessen i Frankfurt.

Gjestelandsprosjektet ble presentert på et stasjonssjefsmøte i Utenriksdepartementet (UD), hvor ambassadene ble oppfordret til å delta i satsningen, alt etter deres muligheter og plassering. Gjestelandsprosjektet ble også presentert på et bransjetreff i New York i tilknytning til Brooklyn Book Festival i september. I desember arrangerte ambassaden i Roma et bransjetreff i forbindelse med en bokmesse.

Forberedende møter med museer, teatre, spillesteder og Deutsche Bahn har vært gjennomført i Frankfurt og Berlin.

F19-teamet deltok på de samiske litteraturdagene i Kautokeino for å forberede den samiske litteraturens plass i Norges gjestelandssatsning.

Ved Bokmessen i Frankfurt 2017 var det stor deltagelse fra norsk bokbransje og i tillegg deltok mange aktører fra norsk kulturliv. Interessen for norsk litteratur var stor, og den norske fellesstanden ble mye besøkt.

Til å styrke arbeidet med litteraturprogrammet i Tyskland i 2019 ble det opprettet tre uformelle idégrupper med forfattere og andre ressurspersoner fra bokbransjen, for henholdsvis barne- og ungdomslitteratur, sakprosa og skjønnlitteratur for voksne.

Rettighetssalg

Det ble lagt stor vekt på å styrke salget av norske rettigheter, spesielt til det tysktalende markedet, men også internasjonalt. Det ble etablert økte rammer for oversettelsesstøtte til bøker som utgis på tysk eller engelsk i 2018 og 2019.

Forlegger- og ekspertbesøk

NORLA har invitert 60 internasjonale forleggere til Norge. De fleste kom fra tyskspråklige områder (Tyskland, Østerrike og Sveits), men noen kom også fra Storbritannia, USA og Canada. Forleggerne møtte norske agenter og forfattere, redaktører og andre fra bransjen. De ble fordelt på seks besøk til Norge og omfattet forleggere for skjønnlitteratur, sakprosa og bøker for barn og unge. Den første puljen kom til Oslo i mai og 20 forleggere deltok på seminar under litteraturfestivalen i Lillehammer. I juni kom to grupper med til sammen 20 forleggere til Norge, de fleste fra Tyskland og av disse deltok noen på Kronprinsessens litteraturtog til Sørlandet. I september kom årets siste forleggerbesøk til Norge, hvor tolv forleggere fra Tyskland, Østerrike og Sveits deltok.

Kuratorer fra Museum für angewandte Kunst, Schirn Kunsthalle og Städel Museum i Frankfurt besøkte Norge, for å studere den norske kunstscenen og etablere samarbeid.

Sponsorer og finansiering

F19-teamet introduserte prosjektet til mange norske firmaer og institusjoner, bl.a. under en sponsormiddag som regjeringen var vertskap for. Samtalene har blitt videreført og to av aktørene meldte seg som hovedsponsorer; Norway Health Tech og Oppland fylkeskommune. Vi har også fått positive signaler fra norsk reiseliv, Thon hotels og Oslo kommune. Planen er å få fire-fem hovedsponsorer på plass i første kvartal 2018. NORLA og Innovasjon Norge har inngått en rammeavtale om samarbeid i forbindelse med Frankfurt-satsningen.

Sakprosaen er attraktiv:

Sakprosa skrevet av norske forfattere er meget ettertraktet i utlandet. Erling Kagges *Stillhet i støyens tid* er solgt til 34 land, rettighetene til *Gleden med skjeden* av Nina Brochmann og Ellen Støkken Dahl skal utgis i 32 land, Morten Strøksnes' *Havboka* på 24 språk, *Hjernen er stjernen* av Kaja Nordengen utkommer i 19 land og *Hel ved* av Lars Mytting i 18 land.

Barnlitteraturen er

populær: Norske bøker for barn og unge etter spørres i stadig større grad internasjonalt. Maria Parrs debutbok *Vaffelhjarte* utkommer på 27 språk og Bobbie Peers' serie om William Wenton er solgt til 26 språk. I Kina passerte i 2017 salget av Jostein Gaarders «Sofies verden» 3 millioner eksemplarer. Håkon Øvreås og Øyvind Torseter vant den tyske prisen Leseluchs des Jahres 2016 for «Brune».

NORLAs oversettelse-

støtte til barne- og ungdomsbøker økte med nærmere 20% fra 2016 til 2017.

Øversetterne

Arbeidet med oversettere ble intensivert. I slutten av november ble det holdt en stor oversetterkonferanse i Hamburg med forfatterpresentasjoner og faglig nyttige diskusjoner der det deltok et 40-talls oversettere til tysk.

PR-arbeid

Ifølge avtalen med bokmessen i Frankfurt bør F19-teamet ha et tysk PR-agentur. Fire byråer uttrykte interesse for oppgaven på forhånd, og fremmet tilbud. F19 har besluttet å bruke agenturet Literaturtest i Berlin, som har stor erfaring med samarbeid med bokbransjen i Tyskland.

Paviljong og slagord

Norges slagord under F19-satsningen er hentet fra den norske litterære skattkiste, dvs. «The Dream We Carry» på engelsk, «Der Traum in uns» på tysk, inspirert av Olav H. Hauges dikt «Det er den draumen». NORLAs styre sluttet opp om forslaget, og vedtok også mål for Frankfurt-satsningen og hovedkriterier for arbeidet. Før jul ble utlysningen av en 1-trinns idé- og designkonkurranse for den norske paviljongen i Frankfurt forberedt i samarbeid med Design- og Arkitektursentrum og Norske Arkitekters Landsforening. Konkurransen ble offentliggjort i januar 2018.

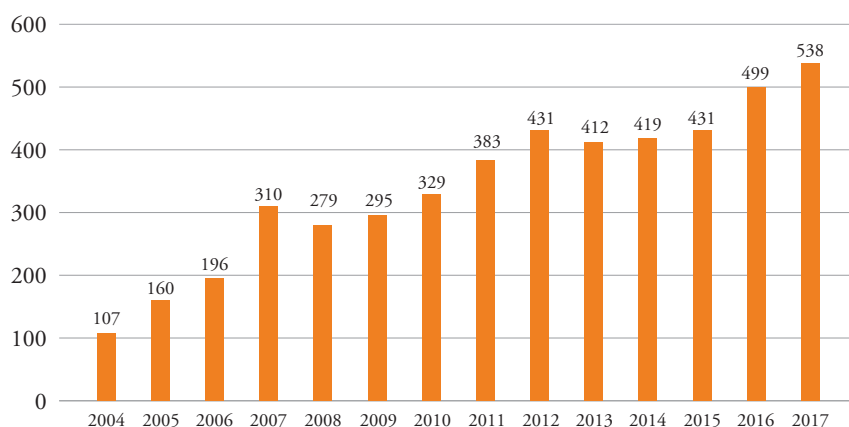
Øversettelse av norsk litteratur

2017 var nok et rekordår for norsk litteratur i utlandet. Aldri før har NORLA gitt støtte til så mange oversettelser av norsk forfattere – til hele 538 titler av norske forfattere til 44 språk. Det gjør året 2017 til tidenes beste år for norsk litteratur i oversettelse.

Flest oversettelser til tysk

Det tyske bokmarkedet er rangert som nest størst i verden etter det engelskspråklige. Tysk er også ifølge NORLAs statistikk det største språket for norsk litteratur i 2017. Hele 52 titler er blitt tildelt støtte. Etter at Norge i 2016 fikk status som gjesteland ved Bokmessen i Frankfurt 2019, har forberedelsene til den største utenrikskulturelle satsingen noensinne pågått for fullt, og de første konkrete resultatene av det målrettede arbeidet ser vi blant annet av NORLAs statistikk. Det lover godt for 2018 og for selve gjestelandsåret.

Antall bevilgede oversettelser 2004–2017

Rekord for oversettelse til de nordiske språkene

Norske forfattere og norske bøker vekker interesse også i Norden. Det er igjen rekord for oversettelse til nordiske språk. NORLA har gitt støtte finansiert av Nordisk Ministerråd til 91 utgivelser. 22 oversettelser ble støttet med NORLAs egne midler. Interessen for norsk litteratur er særlig stor i Danmark, som er språk nummer to på lista. Men både svensk, finsk, islandsk og færøysk er godt representert.

Oversettelser til 44 språk

Det engelske bokmarkedet er verdens største, og regnes som svært vanskelig å nå ut i. Statistikken viser en god økning også her de senere år. Engelsk ligger som språk nummer tre for 2017. De andre største språkene for norsk litteratur når oversettelser telles opp er spansk, nederlandsk, bulgarsk, tsjekkisk, fransk, polsk, serbisk og russisk. Det oversettes også mer norsk litteratur til kinesisk, og særlig er norske barnebøker interessante for kinesiske lesere.

Stor sjangerbredde

De totalt 538 bevilgningene av oversettelsesstøtte gikk til hele 363 ulike titler, og 232 forfatterskap er representert. Dette understreker bredden i den norske litteraturen som reiser ut. Og bredden i det som oversettes viser at den norske litteraturen holder høy kvalitet i alle genre. Både bøker for barn og unge, sakprosa og skjønnlitteratur for voksne reiser ut i verden mer enn noen gang. For 2017 er antall bøker for barn og unge som oversettes økt med nærmere

Internasjonale forleggerbesøk
til Norge våren 2017.

Mot skogen Knausgård om Munch

Towards the Forest
Knausgård on Munch

20 prosent, målt etter NORLAs oversettelsesstøtte. Sakprosa har økt med 10 prosent fra 2016. Litteratur for barn og unge står for 28 % av totalen med 153 oversettelser, sakprosa dekker 24 % og kan vise til 129 oversettelser. Samlet står skjønnlitteratur for voksne sterkest med 48 % og 256 oversettelser.

Produksjonsstøtte til sakprosa og bildebøker for barn

17 sakprosabøker og 27 bøker for barn og unge fikk innvilget produksjonsstøtte ved utgivelse på andre språk.

Prøveoversettelse av norske bøker

Det ble gitt tilskudd til 52 prøveoversettelser til engelsk med midler fra Utenriksdepartementet. I tillegg fikk 44 titler støtte til prøveoversettelse til andre språk med NORLAs egne midler.

Kompetanse og nettverk for oversettere

Oversetterhotell

NORLA har siden høsten 2014 tilbudt oversettere av norsk litteratur et to-ukers opphold på Hotell Bondeheimen. Målet er å tilby oversettere gode arbeidsforhold, mulighet til å fordype seg i norsk litteratur, drive undersøkelser/bakgrunnsjekk og å møte forfattere og andre verdifulle kontakter i norsk bokbransje. Ordningen er for oversettere som oversetter direkte fra norsk. Utenriksdepartementet bidrar med støtte til ordningen. I 2017 mottok vi 16 søknader. Åtte oversettere fikk opphold fordelt over to uker på våren og to uker på høsten. Følgende språk var representert: litauisk, tsjekkisk, bosnisk, italiensk, kroatisk, russisk og gresk.

Oversetterseminar Lillehammer

NORLA inviterte ti tyske oversettere til seminar på Lillehammer. Oversetterne jobbet i workshops med forfatter Sigbjørn Mostue (Nye stemmer-programmet), og hadde laget prøveoversettelse av *I morgen er alt mørkt – Brages historie* som ble diskutert. Oversetterne deltok på litteraturfestivalen og møtte kolleger, forfattere, agenter og redaktører. Deltagerne møtte også kulturminister Linda Hofstad Helleland som fikk høre om oversetteres praktiske arbeid, utfordringer og problemstillinger i forbindelse med oversettelser fra norsk til tysk. Betydningen av oversetternettverk over landegrensener og NORLAs støtteordninger var også et tema.

Oversetterseminar Hamburg

I november holdt NORLA oversetterseminar i Hamburg for nærmere 40 tyskspråklige oversettere. Forfatterne Alfred Fidjestøl, Tiril Broch Aakre og Birger Emanuelsen deltok fra norsk side. Oversetterne jobbet med tekstutdrag i workshops, og de hadde stort utbytte av å diskutere problemstillinger knyttet til norsk språk og oversettelse.

Nordisk oversetterseminar for engelsk i Norwich

De nordiske litteraturkontorene samarbeidet med British Centre for Literary Translation i Norwich om dette seminaret, der engelske oversettere fra nordiske språk møttes for å diskutere oversettelse fra nordiske språk. Barnelitteratur var spesielt i fokus. På programmet var også en gruppe skuespillere som improviserte over oversetternes nyoversatte Ibsen-tekster.

Studie- og reisestipend

Fem oversetterprosjekt fikk studiestipend og reisestipend, hvorav to var til grupper. 44 oversettere og forleggere fikk reisestøtte for å komme til Norge.

Styrking av salgsinnsatsen

I 2017 ble Books from Norway etablert. Nettsiden gir utenlandske forlag og journalister informasjon på engelsk om norsk litteratur og oversikt over oversettere som oversetter direkte fra norsk. Ved utgangen av 2017 inneholdt Books from Norway over 1000 titler og 150 oversetterprofiler. I løpet av fire måneder siden lansering har 4.900 unike brukere besøkt nettsiden.

Søkbare ordninger for det norske salgsleddet/agenter og forlag ble etablert:

- Nettverkstilskudd til reiser og nettverksbygging som utvider agentenes nedslagsfelt og nettverk og bygger opp under rettighetsalget. Det ble innvilget 16 tilskudd.
- Støtte til utvidet prøveoversettelse til engelsk, for å kunne løfte fram norske bøker enda bedre i agentenes innsalgprosess overfor utenlandske forlag. Det ble innvilget ti utvidede prøveoversettelser.

De mest populære språkene for oversettelse*:

Tysk	52
Dansk	50
Engelsk	37
Svensk	31
Spansk	22
Nederlandsk	20
Bulgarsk	19
Tsjekkisk	19
Fransk	18
Polsk	17

(* ut fra NORLAs oversettelsesstøtte 2017)

Forfattere ut i verden

Reisestøtte til forfattere og forelesere

115 forfattere fikk reisestøtte til festivaler og bokmesser med midler som NORLA forvalter for Utenriksdepartementet. 28 forfattere og forelesere reiste på universitetsbesøk med støtte fra UD.

Programmet for Nye stemmer

Å bringe fram nye litterære stemmer internasjonalt er et viktig mål med satsningen Frankfurt 2019, og samarbeidet med Talent Norge og Den norske Forleggerforening om talentutviklingsprogrammet «Nye stemmer» gir rom for å synliggjøre deler av den rike litterære underskogen. Programmet skal bidra til nye internasjonale muligheter og gjøre deltakerne bedre rustet til å formidle sine bøker internasjonalt. Målet er at møtet med utenlandsk bransje og publikum vil bidra til bevisstgjøring av og nye perspektiver på eget forfatterskap. NORLA utnytter sitt nettverk av kontakter for å gi forfatterne innblikk i oversetteres arbeid, lære presentasjonsteknikk, kunnskap om internasjonale bokmarkeder, resepsjon og kritikk, samt la deltakerne møte lesere i andre land. I 2017 besto de to første kullene av ti forfattere. I årene fram mot 2019 vil 5-6 forfattere hvert semester få tilbud om å delta i et utviklingsprogram som fokuserer på den internasjonale dimensjonen av forfattersyrket.

Aktiviteter i programmet

Oversetterseminar i Tbilisi i samarbeid med universitetet

NORLA arrangerte oversetterseminar i samarbeid med universitetet i Tbilisi v/ Tamara Kvizhinadze. Fire norske forfattere deltok: Roskva Koritzinsky, Simen Ekern, Sigbjørn Mostue og Nils Henrik Smith. Nærmere 30 georgiske norskstudenter og oversettere deltok på arrangementet i tillegg til fire oversettere til aserbajdsjansk. Tbilisi International Book Fair hadde Norge som fokusland og de fire forfatterne ble grundig presentert på bokmessens hovedscene med god publikumsoppslutning. Den norske ambassaden i Baku og Tbilisi arrangerte mottakelse for oversettere, forleggere og journalister. Forfatternes hus arrangerte presentasjon av de fire norske forfatterne.

Litteraturfestivalen i Krasnojarsk

NORLA besøkte bokmessen i Krasnojarsk i Sibir sammen med Andreas Tjernshaugen, deltaker på Nye stemmer-programmet. I tillegg hadde ambassaden invitert forfatter Torstein Helleve. Bokmessen i Krasnojarsk er en av

Russlands viktige arenaer for kultur og litteratur. Den norske ambassaden i Moskva hadde et større program på messen med flere inviterte norske gjester i tillegg til de to forfatterne. Bokmessen hadde i år fokus på naturvitenskap, og både Helleves bøker *Ida* og *Monsterøglene*, som er skrevet i samarbeid med Jørn Hurum, og Tjernshaugens sakprosabøker om akvariefisk og om meiser, passet godt inn. Helleve holdt flere presentasjoner for barn, og Tjernshaugen holdt et foredrag om meisene hemmelige liv for et voksent publikum og en workshop om akvariefisk for barn. Begge deler vakte stor interesse. NORLA deltok i en panelsamtale om sensur av barnelitteratur.

Nordische Literaturtage, Hamburg

Fire av høstens deltakere på Nye stemmer-programmet deltok på et arrangement under Nordische Literaturtage i Hamburg. Andreas Tjernshaugen, Nina Lykke, Birger Emanuelsen og Tiril Broch Aakre ble alle intervjuet av oversetter Gabriele Haefs. Festivalen hadde et godt publikum. De nye stemmene var «oppvarmingsband» for Maja Lunde og Hanne Ørstavik, som trakk ytterligere publikum. Nina Lykke og Andreas Tjernshaugen har begge oversettelser på tysk. Tjernshaugens bok har solgt godt i etterkant av festivalen i Hamburg.

NORLAs aktiviteter for internasjonal bokbransje

Bransjetreff sakprosa, Haag

I samarbeid med den norske ambassaden i Haag og oversetter Paula Stevens arrangerte NORLA et eksklusivt halvdagsseminar rettet mot sakprosaforleggere i Nederland og Flandern. På seminaret deltok ni forleggere og tre oversettere.

Bransjetreff skjønnlitteratur, New York, Brooklyn Book Festival

NORLA arrangerte bransjetreff for skjønnlitterære forleggere i samarbeid med konsulatet i New York. Vigdis Hjorth, Cecilie Enger og Nina Lykke snakket om bøkene sine, mens Marta Norheim holdt en innledning om norsk samtidslitteratur. 30 amerikanske forleggere og bransjefolk var påmeldt til seminaret. Etter presentasjonene var det tid til uformelle møter med de fem norske agentene som var til stede. Vigdis Hjorths roman *Arv og miljø* ble solgt som resultat av presentasjonen. Jostein Gaarder, Karl Ove Knausgård og Maja Lunde deltok for stort publikum på Brooklyn Book Festival.

NORLAs aktiviteter – nøkkeltall 2017

Bransjemøter

Forleggermøter
på internasjonale
bokmesser 371

Deltakere på NORLAs arrange- menter

Internasjonale
forleggere 141
Internasjonale
oversettere
på seminar 76
Norske bransje-
aktører 88
Journalister som
dekket NORLAs arr. 14

Publikum

Publikummere på
NORLAs arr. 1250

Bidragstere

Norske forfattere/
foredragsholdere 132

Bransjetreff litteratur for barn og unge, Stockholm

NORLA arrangerte bransjetreff for barne- og ungdomsforleggere i samarbeid med ambassaden i Stockholm. Forfatterne Ingunn Thon, Sigbjørn Mostue, Constance Ørbeck-Nilssen, Erna Osland og Elisabeth Helland Larsen presenterte seg for ni svenske forleggere. Seks litterære agenter var med og hadde møter med forleggerne.

Engelskspråklige og tyske forleggere for litteratur for barn og unge til Litteraturfestivalen på Lillehammer

Forleggerbesøket på Lillehammer hadde for første gang fokus på barne- og ungdomslitteratur. 18 forleggere fra Tyskland, England, USA og Canada deltok. Første del ble holdt i Oslo, før besøket fortsatte til Lillehammer. Hele 13 barnebokforfattere og illustratører presenterte seg for forleggerne, og den første kontrakten ble inngått rett etter seminaret.

Kultur- og sportsdelegasjon til Beijing

NORLA og Jostein Gaarder deltok da en norsk idretts- og kulturdelegasjon under ledelse av kulturminister Linda Hofstad Helleland besøkte Kina. Fornyet og styrket kultursamarbeid med Kina sto sentralt. ZHANG Fusheng, tidligere redaktør for nordisk litteratur ved People's Literature Publishing House, ble overrakt Kongens fortjenstmedalje. Delegasjonen besøkte norskstudenter ved Beijing Foreign Studies University og deltok i et seminar om norsk litteratur og Gaarders forfatterskap på Peking University, under tittelen «From Sophie to the World», hvor salget av tre millioner eksemplarer av Sofies verden i Kina ble markert. Ca. 300 studenter deltok. Hele 16 av Jostein Gaarders bøker er utgitt på kinesisk.

Internasjonale bokmesser

NORLA promoterte norske bøker og forfattere ved deltakelse på nordisk eller norsk fellesstand på bokmessene i Bologna, London, Beijing, Frankfurt og Moskva, og hadde bord i rettighets-senteret på Bok og Bibliotek i Gøteborg.

NORLAs organisasjon

NORLA har hatt sju fast ansatte i 2017, og en prosjektkoordinator på engasjement. En av seniorrådgiverne ble engasjert som litteraturkoordinator i teamet for gjesteland Frankfurt 2019. Staben i NORLA har således vært daglig leder, tre seniorrådgivere, informasjonsansvarlig, økonomiansvarlig og prosjektkoordinator.

Styrets arbeid

En sentral oppgave for styret i 2017 har vært å følge opp prosjektet for Frankfurt 2019. Aslak Sira Myhre er styreleder for NORLA, og det har vært holdt seks styremøter. Styret hadde ved årets start denne sammensetningen: Tore Slaatta (Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, NFF), Mads Nygaard (Den norske Forleggerforening), Kristenn Einarsson (Den norske Forleggerforening), Helene Uri (Den norske Forfatterforening, DnF), Aslak Sira Myhre (oppnevnt av Utenriksdepartementet), Bjørn Ingvaldsen (Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere, NBU) og Frode Helland (Universitetet i Oslo) som styremedlemmer. Det ble i løpet av året oppnevnt nye styremedlemmer for DNF og NBU; Heidi Marie Kriznik og Taran Bjørnstad, sistnevnte ble valgt som nestleder. Styret vedtok å endre vedtektene for NORLA slik at de ansatte i NORLA har ett medlem i styret. De ansatte valgte Dina Roll-Hansen som styremedlem.

Likestilling

Organisasjonens fast ansatte er fem kvinner og to menn. Av styrets åtte medlemmer er tre kvinner og fem menn.

HMS

NORLAs lokaler ligger i Halvbroen, den nye delen av Nasjonalbiblioteket. Det er ingen forurensing av det fysiske arbeidsmiljøet, og styret har ikke satt i gang spesielle tiltak i den forbindelse.

Faglige råd

NORLAs faglige råd vurderer alle søknader om oversettelsesstøtte fra utenlandske forlag. Det skjønnlitterære rådet har bestått av Per Thomas Andersen, Irene Engelstad, Liv Lundberg, Synne Sun Løes og Tone Selboe. I det faglitterære rådet sitter Marta Breen, Sverre Tusvik, Arnhild Skre, Kjell-Lars Berge og Agnes Banach.

ADMINISTRATIVE OPPGAVER

NORLA har bistått Rambøll i deres utarbeidelse av rapporten *Litteratur i tall 2016*, som er et statistikkarbeid i regi av Kulturrådet.

OPPSUMMERING

Regnskap for 2017 er revidert og budsjett for 2018 for NORLA og prosjektet Norge som gjesteland Frankfurt 2019 ble lagt fram for stiftelsesstyret på styremøte 20. februar 2018. Dette viser at det er et godt grunnlag for videre drift av NORLA og at den økonomiske situasjonen for prosjektet Norge som gjesteland i Frankfurt 2019 er god.

REGNSKAP

RESULTATREGNSKAP 2017	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
DRIFTSINNEKTER			
Statsstøtte		-15 300 000	-14 063 000
Øremerkede tilskudd UD		-1 428 379	-1 038 209
Nordisk oversettelsesstøtte		-797 479	-764 464
Tilbakeførte midler		-533 700	-590 800
Tilbakeførte midler NORDEN		-16 000	-37 500
Offentlige og private tilskudd		-304 500	-200 000
Tilskudd Frankfurt 2019		-7 510 990	-118 989
Annen driftsinntekt		-219 550	-96 000
Sum driftsinntekter		-26 110 598	-16 908 962
DRIFTSKOSTNADER			
Lønnskostnader	2,5	9 375 093	5 979 209
Annen driftskostnad		531 923	454 736
Oversettelsesstøtte		6 987 100	6 135 500
Oversettelsesstøtte Norden		923 000	806 000
Tiltaksmidler		8 132 977	3 595 412
Sum driftskostnader		25 950 093	16 970 857
DRIFTSRESULTAT		-160 505	61 895
FINANSINNEKTER OG KOSTNADER			
Renteinntekter		-44 906	-51 208
Annen finanskostnad			1 235
Resultat finansposter		-44 906	-51 208
ÅRSRESULTAT (+ underskudd/ - overskudd)		-205 411	10 687
OVERFØRINGER		-205 411	-10 687
Sum overføringer		-205 411	-10 687

BALANSE PR. 31.12.17	Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Kundefordringer		63 096	85 643
Andre fordringer		35 493	33 462
Sum fordringer		98 589	119 105
Bankinnskudd, kontanter	4	12 494 392	13 816 119
Sum omløpsmidler		12 592 981	13 935 224
EIENDELER TOTALT		12 592 981	13 935 224
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital			
Stiftelseskapital		100 000	100 000
Opptjent egenkapital	3	642 300	436 890
Sum egenkapital		742 300	536 890
Kortsiktig gjeld			
Oversettelsesstøtte	6	8 849 600	7 840 600
Ekstrastøtte/produksjonsstøtte		939 000	562 000
Annen leverandørgjeld		301 069	135 165
Avsetninger	7	288 495	308 495
Skyldig offentlige avgifter		678 394	424 288
Avsatte feriepenger		703 902	451 775
Ubenyttede tilskudd FRANKFURT 2019		47 021	3 631 011
Forskudd på tilskudd	8	43 200	45 000
Sum kortsiktig gjeld		11 850 681	13 398 334
GJELD OG EGENKAPITAL TOTALT		12 592 981	13 935 224

Aslak Sira Myhre
Styreleder

Margit Walsø
Direktør

Tore Slaatta
Styremedlem

Taran L. Bjørnstad
Nestleder

Heidi Marie Kriznik
Styremedlem

Kristenn Einarsson
Styremedlem

Mads Nygaard
Styremedlem

Frode Helland
Styremedlem

Dina Roll-Hansen
Styremedlem

Note 1 – Regnskapsprinsipper og virkning av prinsippendringer

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Følgende regnskapsprinsipper er anvendt:

Driftsinntekter: Inntektsføring av tilskudd skjer på tildelingspunktet.

Omløpsmidler/Kortsiktig gjeld: Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen et år etter balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Fordringer: Fordringer oppføres til pålydende.

Endring av regnskapsprinsipper: Det har ikke vært noen endring i regnskapsprinsipp i 2017.

Note 2 – Spesifikasjon av lønnskostnader/honorarer etc.

2.1 Spesifikasjon av lønnskostnad	2017	2016
Lønn administrasjon	4 308 462	4 176 086
Lønn Frankfurtteam	2 261 212	
Arbeidsgiveravgift	1 139 928	745 424
Pensjonskostnader	912 707	626 594
Andre lønns- og personalkostnader	352 356	277 274
Honorarer tiltaksmidler	400 428	153 831
Sum lønnskostnad	9 375 093	5 979 209

I andre lønnskostnader inngår blant annet yrkesskadeforsikring kr. 10 339, gruppelevsforsegling kr. 29 435, egenandel AFP kr. 113 914 og honorarer til styret og fagrådsmedlemmer kr. 88 826.

Foretaket har sysselsatt 10 årsverk.

2.2 Spesifikasjon godtgjørelse til ledende personer	Styret	Direktør
Lønn	55 023	844 102
Annen godtgjørelse	0	49 659
Sum	55 023	893 761

2.3 Spesifikasjon av honorar til revisor	
Kostnadsført revisjonshonorar for 2017 utgjør kr 36 250 fordelt som følger	
Lovpålagt revisjon	36 250
Andre attestasjonstjenester	
Skatterådgivning	0
Sum	36 250

Note 3 – Egenkapital

	Stiftelseskapital	Annen egenkapital	Sum EK
Egenkapital pr.31.12.2016	100 000	436 890	536 890
Årets resultat		205 410	205 410
Egenkapital pr. 31.12.2017	100 000	642 300	742 300

Note 4 – Bundne midler

I posten inngår bundne bankinnskudd med kr. 450 000.

Note 5 – Obligatorisk tjenestepensjon

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har etablert pensjonsordning som tilfredsstillende kravene i loven.

Note 6 – Bevilget, ikke utbetalt støtte

Bevilget, ikke utbetalt støtte utgjør kr 8 849 600.

I oversettelsesstøtte ble det i 2017 bevilget kr.7 732 100 til land utenfor Norden, til Norden ble det bevilget kr 923 000 i oversettelsesstøtte. Det ble også bevilget kr.522 000 i produksjonsstøtte. Bevilgningene er gyldige i 2 år og blir deretter tatt opp til ny vurdering. Gitte bevilgninger kan deretter eventuelt bli tilbakeført.

Note 7 – Avsetninger

Bokførte avsetninger pr. 31.12.2017	
NORLAs oversetterpris til skjønnlitterære oversettere (Kristin Brudevolls fond)	197 994
NORLAs oversetterpris til faglitterære oversettere	90 501
Sum	288 495

Note 8 – Forskudd på tilskudd 2018

Royal Norwegian Embassy, London	43 200
	43 200

Uavhengig revisors beretning

Til styret i Stiftelsen NORLA

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Stiftelsen NORLAs årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av all informasjon i årsrapporten, med unntak av årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og direktør (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt driftforutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på

revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

BDO AS

Steinar Andersen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Uavhengig revisors beretning 2017 Stiftelsen NORLA - Side 3 av 3

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar, og er en del av det internasjonale nettverket BDO, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land. Foretaksregisteret: NO 993 606 650 MVA.

Penneo Dokumentnøkkel: V34FN-VI/GYD-XTTU-VY1Z-XM/P13-B/240

MEDARBEIDERE

Margit Walsø
Direktør

Per Øystein Roland
Seniorrådgiver, sakprosa

Dina Roll-Hansen
Seniorrådgiver, barne/
ungdomslitteratur

Oliver Møystad
Seniorrådgiver,
skjønnlitteratur

Mette Børja
Informasjonsrådgiver

Torill Johansen
Økonomi- og adm. konsulent

Hege Langrusten
Prosjektkoordinator

Ellen Trautmann Olerud
Prosjektkoordinator
Frankfurt 2019

Halldór Guðmundsson
Prosjektleder Frankfurt
2019

Andrine Pollen
Koordinator for
litteraturprogrammet
Frankfurt 2019

Marit Ingvill Sande
Koordinator for kultur-
programmet Frankfurt 2019

Sunniva Adam
PR-ansvarlig Frankfurt 2019

